

NEBOUŽENĚJŠÍ A
NEJLEPŠÍ
TYDENNÍ
ZÁPAD.

POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING
MEDIUM IN THE
GREAT NORTHWEST

ZALOŽEN R. 1871. ČÍSLO 44.

OMAHA, NEBRASKA, DNE 16. ZÁŘÍ 1914.

ČÍSLO 9.

Válka.

Porážka druhé rakouské armády.

Srbové dobyli Zemuně.

Porážka druhého vojska rakouského. Plukovník Nikolaj Golejewski, vojenský attaché ruského vyslanectví ve Washingtonské, obdržel od ruského generálního štábu v Petrohradě telegram následujícího znění: "Operace v krajinách u Krasníka a Tomaszova skončily naším úplným vítězstvím nad severním vojskem rakouským, které bylo zaháněno na útek. Úspěch našich zbraní byl také zajištěn mezi městem Rawa Ruska a řekou Dněstem západně od Lvova. Až dosud došlo zprávy o zajetí více než dvou set důstojníků a 30,000 vojáků a ukončení velkého množství polních děl a strojních pušek. Další detaily o bitvě stále docházejí."

Od počátku války byla Zemuně základem pro rakouské operace proti Bělehradu. Až do věrejší Rakušané neustále Bělehrad bombardovali. Srbové nyní ovládají posíle proti Bělehradu. Dobyli Zemuně bylo velkým úspěchem. Útok zahájen prudkou dělostřelbou. Pod ochranou svých velkých děl Srbové podnikli zdánlivý útok, který odhalil, že Rakušané jsou v nesnázích. V čas pochopiv situaci srbský velitel dal povel k přímému útoku na Zemuně. Útočná armáda sestávala se 150,000 mužů, samých veteránů balkánské války. Ani nevypláli rány, když se dostali k Rakušanům a zahájili hned boj "na nož," bujonetový útok, který zahnal Rakušany na útek. Rakušané zanechali na místě všecko svoji výzbroj.

De úterní zprávy, která došla na ruské vyslanectví do Washingtonu, ruská vojska dobyla úplného vítězství nad druhým vojskem rakouským, které bylo sesláno silnými oddíly německého vojska. Bylo zatlačeno za řeku San mezi dnem 8. a 10. září. Ukončeno bylo 94 děl, 30,000 vojáků bylo zajato, z nichž 2,000 důstojníků, a ukončeno velké množství válečného materiálu. Bitvy účastnilo se dohromady 2,100,000 mužů a skončila úplným vítězstvím ruských zbraní.

Pokud se tčne ruských operací ve východním Prusku, postup ruský byl na nějakou dobu zastaven, ale oficiální vojenské kruhy tvrdí, že pomalost, s kterou nyní postupuje ruské vojsko, není nijak rozhodující a že jest pouze přípravou pro další rozhodné porážky nepříteli. Pruské vojsko bylo tam sesláno několika armádními sbory, které odvolány byly z bojišť francouzských a nutno tedy změnit ruský plán.

Londýnské Evening News citují válečného korespondenta jistého dánského časopisu, který telegrafoval z rakouského tábora toto: Rusové působí svým dělostřelcům v řadách rakouského vojska strašnou zlobou. Rakušané nikde nenalezli důkazů, že by Rusové používali výbušných střel. Ruská pěchota prý střílí příliš násoko, protože rakouské vojsko je skryto v dobrých zákopech. Ruské přední stráže zapalují domy, aby tak dávali znamení svému dělostřelcům, ale nedopouští se jinak žádných brutálností. Vídeň je pobouřena špatnými zprávami z bojišť, které tam přinesli uprchlíci ze Lvova a připravuje se hořečné k obraně.

Černohorci táhnou na Sarajevo. Cetyňský korespondent časopisu La Corriere d'Italia píše, že černohorské vojsko pod velením gen. Vukotiče obsadilo okresní město bosenská Poča v kraji sarajevském a zapudilo 10,000 Rakušanů. Padlo tam asi 2,000 Rakušanů. Město Poča je v nádherné krajině bosenská a udává se, že je to znamenitá strategická posíle. Korespondent časopisu Giornale d'Italia v Niši, v Srbsku, uvádí, že vojsko srbské a černohorské úspěšně postupuje v Bosnu ku předu a nyní nadechází chvíle kruté bitvy u Sarajeva, kam shromáždilo Rakousko všecko své nejlepší vojsko, které ještě dosud zůstalo u srbských hranic. Vídeňská tribuna uvádí, že bylo zraněno na 20,000 mužů, z nichž jedna třetina jsou Němci a zranění tito jsou dovézeni do Budapešti a do Prahy. Praha zaplněna je prý zraněnými Němci.

V úterý tento týden byla vydána jiná úřední zpráva z Petrohradu. Zní takto: "Na rakouské bitvě částe ruské vojsko přešlo řeku San. Při dobytí Rawy Ruské vojsko zajalo osm tisíc vojáků a ukončilo třicet polních děl a množství střeliva a potravy. Jaký výsledek má pronásledování nepřítel, je až dosud neznámo. V bačinách našli však Rusové mnoho baterií rakouského dělostřelctva, jejichž děla byla zabořena do bahna a opuštěna. Hlavní armáda, jakmile odrazila poslední zoufalý útok rakouského vojska a zahájila ofenzivu, zajala mnoho vojáků a ukončila mnoho děl a střeliva. Generál Brusilov prohlašuje, že jeho armáda projevila největší statečnost, energii a vytrvalost. Velitelé různých oddílů polní si znamenitě a vedli své vojáky od vítězství k vítězství. Zvláště chválí bulharského generála Radko Dimitrijeva za prozíravost, kterou během zápasu ovedl."

Turecko zrušilo všechny smlouvy. Turecko formálně uvědomilo dne 10. září Spojené Státy a národy světa, že odvolalo řadu konvencí, smluv a výsad pocházejících až z 11. století, kterými cizinci v ottomanské říši byli z místní právomoci v případech civilních a hrdelních vyjmuti. Cizozemci poddaní už se nebudou těšiti tak zvaným mimozemním právům, dle nichž byli souzeni svými vlastními soudci, diplomatickými zástupci nebo konsuly. Toto přivedlo Turecko jediným škrtnutím pera a jak se praví, chtělo tím zdůrazniti svoji neovydlost a zbaviti se ovládnutí velmocí. Na právech odvolaných spočívalo právní stanovisko amer. missionářů v Turecku, dovolující jim udržování kostelů, nemocnic a škol a náboženskou svobodu.

Dobyli prudkým útokem Zemuně. božiči na levém břehu řeky Dunaže, proti Bělehradu. O tom došla následující zpráva: "Srbské voje dne 10. září dobyli úplného vítězství nad Rakušany na chorvatské půdě naproti Bělehradu. Zahánilo se jim šťastné překročení řeky Sávy, podnikli útok na Rakušany a na rás dobyli bodá kovým útokem Zemuně."

Zprávy ze staré vlasti. V posledním týdnu došlo nás české časopisy ze staré vlasti ze dne od 15. srpna do 22. srpna. Agrární list Venkov vedle zpráv, které jsou mu dodávány e. k. tiskovou kancelář, pořizuje úvodníky, založené na nich. Otskujeme část jejich, abychoh našim čtenářům poslali ukázkou, jak jsou v Čechách informováni a jak tyto informace přijímají. Dne 16. srpna píše Venkov v redakčním článku: "Naše vojsko vtrhlo do Srbska na několika místech a obsadilo několik pevností Šabac na pravém břehu Sávy v nejbližší a nej-

bohatší části Srbska, tak zvané Máčvy. Zeď srbského vojska a děl chránící Srbsko je tedy prolomena, cesta k dalšímu postupu otevřena. O tom, co bude dále, nelze vyslovovat ani domněnku již proto ne, že úřední zpráva z pochopitelných důvodů nenaznačuje, na kterých jiných místech překročilo naše vojsko srbskou hranici a není tudíž možno utvořit si úsudek o tom, jak budou další akce kombinovány, neboť nad Šabacem a širokou rovinou Máčvy počínají 700 metrů vysoké pahorky na jihu, na východě hornatina u Dobříče a Uštie. Ale šťastný počátek jest učiněn způsobem nejvyšším úspěšným."

Dne 17. srpna začíná redakční článek Venkova takto:

"Rakousko-uherská armáda na bojišti srbským dobyla nových úspěchů překročivši řeku Drinu a svedši úspěšná a krvavá boje u Ločnice a Lječnice, asi čtyřicet až padesát kilometrů jižně od ústí Driny do řeky Sávy, tedy na hranici bosensko-srbské. Potvrzuje se tím do slova to, co jsme řekli včera, že vzhledem k pahorkatině na jihu od Šabce bude nutno se odhodlat ke koncentračnímu pohybu, který by Srby zahnal z těchto hor, účelem obsazení Lječnice a Ločnice na jiho-západě od nich je podle všeho odříznout odtamtud Srbům ústup tak, aby musili sami tuto "planinu" vyklidit. Bitvy ty byly podle všeho velmi krvavé. — Samo úřední zpravodajství hlavního stanu konstatuje "četné protioútoky Srbů vedené s velikou udatností" a vypravuje doslovně: "Ztráty nepřítel nejsou velké. Těz naše ztráty nejsou nepatrné. Podrobnosti o tom dosud neví."

Den na to čteme ve Venkově opět v redakčním článku toto:

"Armáda rakousko-uherská podává česáři k jeho osmdesátým čtvrtým narozeninám vzdeň a jemu jistě nejmilejší dar: vítězství, rozhodný úspěch sborů, jejichž je nejvyšším velitelem a pánem. O zjmené již boje u Driny vedly k rozhodnému vítězství nad srbským vojskem. Úřední sdělení o boji nepraví podrobněji, kde se boje ty odehrály, ani nepodává přímých údajů o rozsahu boje a síle obou vojsk; patrně se tak děje z důvodů strategických a není divu, že každý je spokojen, trpělivě vyčkávaje, poněvadž kroem pochopitelné zvědavosti se ukázalo správným, vedouc k úspěchům. Vítězství včera dobyté — píšeme z nedostatku dat o podrobnostech o bitvě u Valjeva, ačkoli město to udává jenom směr srbského ústupu — jest novým toho dokladem."

Řekli jsme již včera, že po přechodu Driny u Lječnice a Ločnice nezbude přirozeně srbskému vojsku — neche-li býti obklíčeno a zničeno nebo zajato — než vyklidit kraj mezi nimi i Šabcem. To se podle všeho stalo a nyní oznamovaná bitva je podle všeho řadou rozhodně pro nás vítězých ústupných bojů."

Tak psal Venkov v době, kdy my jsme věděli, že není ani jeden rakouský voják na Srbské půdě, že rakouské vojsko utrpělo zdrcující porážku u Šabce.

Redaktor Pelant v plzeňském Směru nebojí se psáti o politice a kritizovati dr. Groše a dr. Petáka (plzeňského purkmistra) pro jejich osvědčování loyality k panovníku jménem celého národa. Volá poslance k jejich povinnostem, pravě, že uzavřením říšské rady a zavedením výmínečného stavu nesmí býti uzavřen politický život národa vůbec.

Jest viděti, že je v Čechách klidno a že neodvažují se mluvit ani poslanci, aby nepřišli do nemázi. Zajisté doba ještě není vhodná a bude třeba vyčkati konce, vyčkati chvíle, kdy bude Rakousko prositi o mír. Je-li pravdou, že prof. Masaryk jede do Spojených Států, jistě jeho cesta bude míti svůj význam a cíl.

O utvoření české legie v Paříži píše pan Jaroslav Vrzal svému bratrovi do Ameriky. Z dopisu, který uveřejnila chicagská Svornost, vyjímáme několik zajímavých stáří. Když byl vyložen, jak Čechům za pomoci jejich francouzských přátel bylo dovoleno, aby zůstali v Paříži, praví:

"Ale my mladí mužové, kteří tolik nadšením máme k zmužlost nám neschází, vlasti svoji rádi máme i etime, my všichni Čechové založili jsme "Legii dobrovolníků českých" a požádali ministra války, aby nás všechny uznal a ve francouzské armádě sloužiti nechal po dobu války, že věrně Francii po boku státi chceme a přátelství své tak nejlépe dokážeme, proti Němcům že chceme jiti a v první řadě proti nim bojovati chceme. I já do oné legie jsem vstoupil mezi těmi nejprvnějšími a to ze své vlastní vůle a ze svého upřímného přesvědčení, nikdo mne k tomu nemutil, ani nepobízel, každý šel dobrovolně. Mohli jsme se hlásiti jako dobrovolníci k Rusům neb Srbům, ale ta cesta a doprava byla by obtížná a pak třeba byli bychom nuceni táhnouti proti českým plukům a střílet a zabíjeti naše bratry krvíní, naše otec a naše přátele. To jsme

nechtěli, ale řekli jsme si vespo-
lek, že budeme-li sloužiti jako dobrovolníci ve Francii, že půjdeme jen proti Němcům a tím též velkou službu naši zemi prokážeme a přispějeme k osvobození naší dráhe, milé vlasti od jha germánského.

Především sobotu 22. srpna jsme šli k odvodu na místní velitelství. Bylo nás hodně asi na 500 Čechů a Moravanů. Mnoho jich bylo odvedeno v sobotu, ostatní šli k odvodu až dnes v pondělí mezi nimi já. Odveden jsem byl též. — Ti co byli odvedeni v sobotu, odjeli včera a přál bych Ti něco takového viděti. Za zpěvu písní českých se sokolským praporem a prapory v barvách slovanských táhli jsme Paříží až k nádraží, odkud měli odjeti.

Na ulicích lidé se zastavovali, hrnuli, jásali, pozdravovali a slávu provolávali českému národu. Z oken na nás házeli květiny a sypali vavříňové listy, tleskali a s nadšením nás doprovázeli. Bohatší dívky i ženy kupovaly odvedeným tabák, cigarety, doutníky, na odchodu přinášely pivo, víno, salám a různé jiné věci — byl zkrátka každý námi Čechy nadšen. A pak při odjezdu zapřeli jsme písně národní a naposled "Kde domov můj." Každému stály slzy v očech, když vzpomněl na naši utlačovanou zemi a prsa pak radostí se dmula, že snad konečně nyní svobody se Čechům dostane. Ale k tomu zapotřebí práce a boje a každý jednotlivec může zde platně působiti, každá služba dobrá, ať již pod jakýmkoliv účelem, jen vůle bude-li stejná!

A tak i oni Čechové odjeli vedomí své těžké povinnosti, ale s hrdým přesvědčením, že tím pomáhají osvobodovati českou zemi. Bylo mnoho dobrovolníků ze všech národů, ale žádného jsme nebyli svědky takových vřelých sympatií, jako byly se strany Francouzů osvědčeny naproti nám. Bylo to vskutku krásné. Ti Čechové co odjeli včera, byli odvezeni na jiho-západ Francie, do pevnosti u Bayonského zálivu, kdež budou asi za měsíc vyevečeni a s francouzskými vojskými povely a nařízením obeznámeni a pak na hranice proti Němcům posláni. My druzí, kteří jsme byli odvedeni dnes v pondělí, odejdeme zítra a též do Bayone, kde se zřídí česká setnina a tak budeme míti zas po dlouhé době "české vojsko."

Jsou mezi námi bývalí důstojníci z rakouské armády (myslím že 3), kteří tam sloužiti nechtěli, ale zde s radostí jako obyčejní vojáci se hlásí. A zrovna tak je i mnoho vojáků i rezervistů z Rakouska. Všech odvedených jest asi přes 350."

Učitel Beněš není na vojně.

V sobotu vrátil se do New Yorku z návštěvy v Evropě p. E. V. Voska, zároveň s jinými krajany, a přinesl zprávu, že učitel Beněš, jenž jako rezervista byl nucen narukovati, nebyl poslán na bojiště. Čtyři dny prý nejedl a vypadal tak zubožený, že jej pustili domů. Tomu se dá zcela lehece věřit, neboť učitel Beněš už v Americe nebyl na vojáka zrovna podoban a po těch útrapách, nežli se dostal domů, vypadal asi hodně zubožený, nebýt ani toho čtyřdenního postu.

Zprávy americké

CHRSTÝŠ USMRTEL DÍTKO. Margaret McDonallová, 9-letá deevuška manželů William McDonallových, bydlících na domovně v okresu Mollette v Jižní Dakotě, utknuta byla dvakrát chřestýšem a v krátko potom zemřela. Dívčenko vybírala kukuřici a stoupla na hada, který dvakrát ji utknul, nežli se mohla útkem zachrániti.

PRECE SE NĚKDE SETRÍ. S předlohy, kterou mělo býti povoleno \$52,000,000 na řeky a přístavy, senátní výbor pro ob-

chod srazil \$18,000,000 vzhledem k neutěšenému stavu pokladny, avšak republikánští vůdcové praví, že není to dosti a chystají opozici proti oslově. Jest to všeobecně známou věcí, že tyto miliony nejsou ve skutečnosti povolány na vnitrozemská zvelebení, nýbrž většinou na "zvelebení" politického postavení různých kongresníků a senátorů a na plnění kapes kontraktorů jsoucích s vládnoucí stranou na dobré noze. Nebýtí toho, uvážímeli, co set millionů dollarů bylo povoleno na vnitrozemská zvelebení, žádná země na světě neměla by řeky a přístavy v takovém pořádku jako Spojené Státy.

PARNÍK RED CROSS ODPLUL.

Parník Red Cross, dříve Hamburg, odplul konečně v neděli odpoledne se 125 ošetrovatelkami a třiceti ranlékaři Červeného Kříže do Evropy, kde se věnují službě na bojištích. Odklady způsobeny byly protestem francouzské a britické vlády, které nechtěly dovoliti, aby na parníku byli němečtí námořníci, a vzalo to více dní, nežli mohlo býti získáno muštvu pozůstávající všem z amerických občanů. Kromě lékařů a ošetrovatelk veze parník velké množství léků, obvazků, vaty a jiných potřeb toho druhu.

ČEK NA STO MILLIONŮ DOLLARŮ.

V několika hodinách po přijetí plánu rozpočtovou radou ve městě New Yorku na vypůjčení si \$100,000,000, tak aby mohly býti vyrovnány cizí pohledávky, dluhopisy držené v Evropě a jiné dluhy v obnosu \$80,000,000, J. P. Morgan & Co. a Kuhn, Loeb & Co., zastupující syndikát, který upsal novou půjčku, odevzdali městskému komořimu ček na \$100,166,667. Poněvadž půjčka jest datována od 1. září, oněch \$166,667 představuje úrok, který se nahromadil od té doby.

VETO NA VĚTŠÍ VKLADY V POŠTOVNÍCH SPORITELNÁCH.

President Wilson položil v pátek své veto na předlohu, dle níž jednotlivé vklady v poštovních spořitelnách měly by býti zvýšeny až na \$1,000, poněvadž prý obsahuje opatření přicházející v rozpor s novým bankovním zákonem, který nařizuje, že federální fondy mohou býti ukládány jenom u členů federálního rezervního systému.

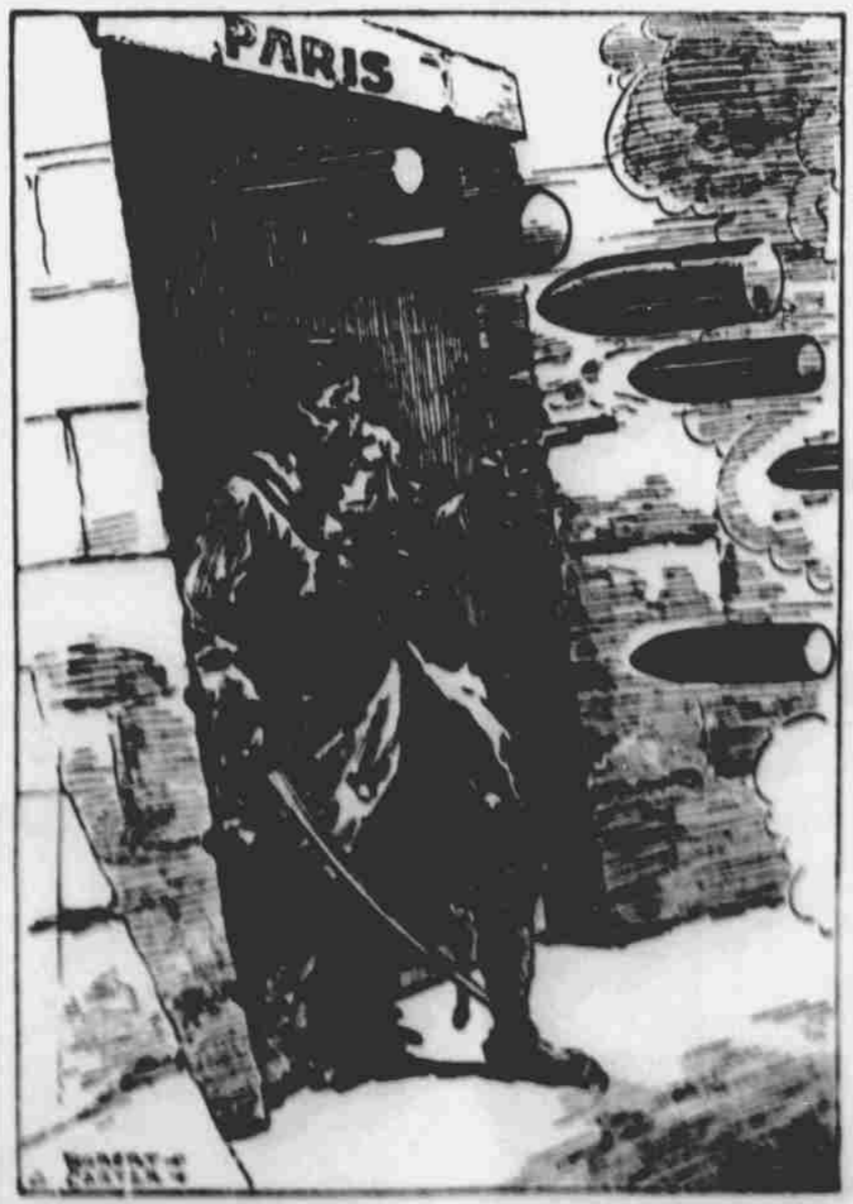
DOBRA VŮLE BELGICKÉ VLÁDY.

Patnáct centů denně bude placeno belgickou vládou každé belgické ženě v Americe, jejíž manžel se nalézá v armádě oné země. Měli děti, obdrží dodatečných 5 centů na každé dítě, což bylo by zvýšeno na 10 centů, kdyby manžel byl zabit. To se týká všech rodin vojáků bez ohledu na jejich finanční postavení.

SBÍRKA PRO ČESKO-SLOVANSKÝ POMOČNÝ VÝBOR.

Příspěvky přijímá "Pokrok Západu".

Dne 9. září oznámeno...	\$46.50
Marie Smutný, Seward, Nebr.	1.00
Alois Smutný, Seward, Nebr.	1.00
St. Čech, Clarkson, Neb.	1.00
Josef Modanský, Clarkson, Nebr.	1.00
Mat. Kouřelík a synové, Avon, So. Dak.	2.00
J. Vavruška Sr., Gregory, So. Dakota	1.00
J. F. Vavruška, Gregory, So. Dakota	1.00
Chas. Chrůna, Omaha	1.00
Pl. Vitámvásová, Omaha	.50
Chas. Steiger, San Francisco, Cal.	25.00
Fr. Kotva, Omaha	1.00
Celkem	\$82.00



—Carte in New York Evening Sun.
KLÍČ K PAŘÍŽI.